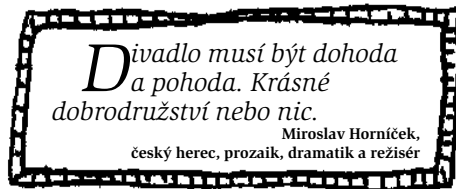


ZPRÁVODAJ 9

Sobota 13. srpna 2005

Svátek má Alena

- strana 2
Musíme diskutovat
- strana 3
Jaký byl ten letošní Hronov?
- strana 6
Kterak pro pannu krev vycedit



- strana 7
Zlatý Alois 2005
- strana 9
Jak zabít racka
- strana 15
Viděno patnácti



Nejtěžší role

Být starostkou města, do kterého se každoročně sjíždí milovníci amatérského divadla, to není vůbec jednoduchá věc.



Ba naopak. Je to úkol velmi náročný. Musíte znát a vědět spoustu věcí, o kterých starostové jiných měst nemají ani potuchy. Očekává se, že máte v malíčku všechno, co se jen trochu týká divadla.

Slavnému festivalu je u nás v Hronově podřízeno hodně věcí. Tak například běžný rok netrvá od ledna do prosince, ale od jednoho ročníku festivalu ke druhému. Při sestavování rozpočtu města a při určování, co se kdy bude dělat, padají zcela běžné věty: to musíme mít hotovo „do Hronova“ – rozuměj do začátku festivalu – to budeme dělat až „po Hronově“ apod. I obyvatelé našeho jinak velmi poklidného městečka se v létě řídí tím, kdy „to všechno vypukne“. Někteří si berou dovolenou na to, aby mohli

užívat festivalovou atmosféru, a to hlavně při nočním životě, někteří naopak ujíždějí hodně daleko, aby se v klidu vyspali. Převážná většina se ale každý rok těší na to, až zase budou světýlka na řece ...

Je pro mě ctí být starostkou města s tak velkou divadelní tradicí. Starostou se však člověk nestane po absolvování nějaké školy. Pro starosty totiž žádná není. Jen jediná – škola života. A ta je vlastně nejdůležitější. A tak přemýšlím, kde vlastně v mém životě začalo to, že mám tak ráda to hronovské festivalové hemžení, že se každý rok moc těším, až zase všichni přijedete.

Z vyprávění maminky a částečně i z vlastních vzpomínek vím, že jsem jako malá do-

pokračování na straně 2

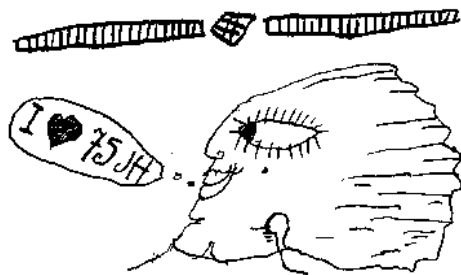
stala pod stromeček loutkové divadlo. Hrál jsem pohádky nejen pro sebe, ale i pro děti, které se u nás doma scházely. Mé další setkání s divadlem přišlo na základní škole. Tenkrát jsem měla hlavní roli ve školní akademii a vím, že mě účinkování na divadelních prknech hrozně bavilo.

S festivalem jako takovým jsem se blíže seznámila na začátku 80. let. Jako studentka jsem pomáhala při tradičním vítání souborů před Jiráskovým divadlem. Tenkrát to probíhalo tak, že jsme soubor na schodech přivítali a pak se šlo k mistrově soše do parku, kde zástupci souboru položili kytičku. Záhadou všem v organizačním štábu tenkrát bylo, že každou noc někdo kytičku ukradnul. Přiznávám se po více než dvaceti letech, že je pro mě chodil krást můj obdivovatel a ctitel. U nás doma to bylo tenkrát jako v květinářství.

K pochopení toho, co vlastně amatérské divadlo je a proč mu tolik lidí ze všech koutů naší republiky propadlo, přispělo hlavně to, že jsem si na vlastní kůži zkusila divadlo hrát. Bylo to báječné. Zkoušky, senza parta, hartusení režiséra, tréma při každém představení, skvělý pocit při děkovačce. Moc ráda na to vzpomínám. Jen mi je moc líto, že kvůli časové náročnosti není v mých silách nyní divadlo hrát. Třeba se k tomu jednou budu moci vrátit.

Jediným momentem, kdy při festivalu Jiráskův Hronov každý rok „hrají“, je slavnostní zahájení v sobotu odpoledne. Je to ale ta nejtěžší role. Moji kamarádi z hronovského souboru vždy totiž nacvičí nějakou nezbednou scénku, o jejímž obsahu já nemám ani potuchy. Účinkuji tak ve hře a neznám její scénář. Přiznám se, že jsem vždy spocená až na zádech a modlím se, aby všechno dobře dopadlo. I přesto jsem ráda, že mohu každoročně jako starostka města Jiráskův Hronov zahajovat. Já mám totiž divadlo opravdu ráda a nemusím si na nic hrát.

Hana Nedvěďová



Svátek má...

Ale Ale Alena
tuze krásné oči má
ale ale Alena
co v divadle s očima?

Jiřina Šulcová

MUSÍME DISKUTOVAT

Jiráskův Hronov má za sebou tři čtvrtě století – úctyhodný věk a možná i vhodná chvíle k zamyšlení a bilancování. Současná prezidentka středoevropské sekce AITA/IATA a zároveň vedoucí NIPOS-ARTAMA i předsdkyně Festivalového výboru JH Mgr. Lenka Láznovská zná historii Jiráskových Hronovů a má zkušenosti ze zahraničních divadelních festivalů. Může se tedy podívat na hronovská jeviště a vzdělávací dílny s nadhledem.



Se začátkem hronovské přehlídky se kryl konec divadelního festivalu v Monaku. Jak to ovlivnilo průběh letošního JH?

Je mi líto, že nepřijeli někteří hosté, protože festival v Monaku je relativně dlouhý, trvá 10 dní. Přišli jsme také o některé inscenace ze zahraničí, které tady mohly být, ale daly přednost Monaku. Monako je totiž prestižní festival, který se koná jednou za 4 roky. Nevím, jestli by se českým amatérům líbil, protože se koná v nabýlkaných sálech s pozlátkem. Není ani tak důležité, co a jak se hraje, natož jakou to má kvalitu, ale podstatné je, aby v Monaku byly zastoupeny všechny regiony.

Jaké otázky vám přinesl letošní Jiráskův Hronov, nad čím byste chtěla do budoucna zauvažovat?

Myslím, že letos vrcholí něco, co je vlastně přirozené a co se chystá celou řadu let. Divadlo samozřejmě reflektuje určitým způsobem současnost, a tak se i to, čemu říkáme amatérské divadlo, pochopitelně proměňuje. Proměňují se i jeho tvůrci, protože se proměnilo i vnější prostředí. Zdá se mi, že letos naplno vtrhlo do Hronova mladé divadlo se vším všudy. I s tím, že mladí začali velmi přirozeně sahát na jistá tabu. Když si vezmete, co jsme letos zhlédli – Pachýře Pačejoř, Kabaret Caligula, Hroboso, Kámen –, oni reflektují to, co je kolem nás, náš život, jako něco, co se skládá z banalit, které člověka nemohou naplnit. Reflektují třeba i dejme tomu akčně rockovou subkulturu, která nás obklopuje, což bylo velmi jasné na Hamletovi. A mně to připadá úžasné, myslím, že právě tohle má divadlo dělat. Samozřejmě, že se potom otevírají generační nůžky asi víc, než jsme ochotni si připustit. Ale znovu opakuji: myslím, že je to přirozené a že si na to musíme prostě navyknout.

Vzít za své, že Jiráskův Hronov nebude tvořit jenom oficiální program a že k této přehlídce patří třeba i CzechTejkl. Proč ne?

Pro koho je tedy vlastně určen Jiráskův Hronov?

Odpověď je složitější. Sáhnu-li do historie, je Hronov jako oficiální žatva až porevoluční záležitostí. Někdy kolem roku 1984-86 zahájila předchůdkyně Milana Strotzera Jana Paterová něco, čemu se říkalo studijní program JH. Naplno sem pustila vedle činoherního divadla všechny další druhy divadla. Protože nesměly být v oficiálním programu, byl to uzavřený program pro seminaristy a lidi, kteří drželi společnou basu ve stylu tajného bratrstva. Režim si nepřál, aby k něčemu takovému oficiálně došlo, měl strach, že by třeba netradiční divadlo mohlo rozvrátit oficiální pohled na to, co je divadlo. Opravdová žatva mohla tedy naplno propuknout od roku 1991. Samozřejmě potřebovala čas, aby se etablovala, protože nebyla přijímána naprosto jednoznačně. Navíc tento prostor byl tradiční pro skalní příznivce činoherního divadla, kterým se zdálo, že jejich místa najednou poskytneme někomu úplně jinému, divadelní kultuře, které přestávají rozumět. Ovšem nebojím se říct, že například loutkové divadlo nepřijalo Hronov úplně beze zbytku za svůj festival. Účastníci Loutkářské Chrudimi vám řeknou, že pro ně sezóna vrcholí právě na Chrudimi. Myslím, že je potřeba přiznat barvu: Hronov jako žatva není úplně obecně přijímán. Řada loutkářů a dětských divadelních souborů nijak zvlášť netouží jet si zahrát na Hronov. Pro sebe si kladu otázku, zda současná divadelní žatva stále nereflektuje potřeby divadla, které byly před rokem 1991, kdy amatéři vytvořili vnitřně semknuté společenství, které si rozumělo, protože ve velké většině (i tradiční ochotníci) stálo v opozici proti oficiální společnosti. Tohle asi dneska už nefunguje. Divadlo je diverzifikované, má řadu pater, odlišných proudů, jak z hlediska motivací, tak přístupů. To už vůbec nemluví o něčem tak složitém, jako je divadelní jazyk. Myslím si tedy, že nastal čas, kdy si budeme muset tohle všechno začít nějak pojmenovávat. Buď bude Jiráskův Hronov žatva a bude fungovat za takových a takových podmínek, nebo to bude mezidruhový festival třeba nějak jinak koncipovaný, či to bude festival mezinárodní. Pro mě je tedy priorita určit si základní koncepci.

Kdo by takovou koncepci měl vytvořit?

Je to otázka – a to není fráze – velmi široké diskuse. Něco takového samozřejmě nemůže udělat jedna státní organizace. Musíme opravdu diskutovat s amatérskými organizacemi, využít každé příležitosti a názorů lidí jako například Petra Macháčka, tvůrců z Vosto5 a dalších. To jsou totiž představitelé mladé generace, která je asi nejvíce nespokojena s tím, jak současná amatérské hnutí vypadá.

Zuzana Vojtíšková

Vedle lektorů (nejen) PC klubu a redaktorů Zpravodaje 75. Jiráskův Hronov kritickým okem sledovali a pravidelně ve Zpravodaji reflektovali slovenský dramaturg Karol Horváth a redaktorka Práva Radmila Hrdinová. Na závěr jsme je požádali o krátká ohlédnutí za letošním ročníkem.

Hronov – ideálne miesto na príjemnú divadelnú dovolenku

Jiráskův Hronov považujem za jeden z najlepších a najprestížnejších európskych festivalov amatérskeho divadla. Je to kvôli zvolenej a rokmi vyčistenej koncepcii festivalu otvoreného všetkým divadelným formám a kvôli dôrazu na jeho spoločenskú a vzdelávaciu stránku. Vyprofiloval sa tak nielen na obľúbenú divadelnú destináciu, ale vôbec na miesto, kde sa dá stráviť príjemná a užitočná dovolenka.

Čoraz väčší priestor, ktorý dostáva v Hronove off program, festivalu podľa mňa evidentne prospieva. Ak na mňa v „mojich prvých ročníkoch“ pôsobil dosť staromilecky alebo stredoprúdo, posledné dva roky nabral mierne iný, ešte otvorenejší, pre mňa sympatický kurz. Nie málo k tomu prispel stan divadla Vosto5 a aktivity s tým spojené. Šťastne to vyvažuje čoraz agresívnejšie estrádo-mažoretkovno-dychovkovno-ohňostrojo-útľby obyvateľom mestečka, ktoré má v erbe divadelnú budovu, aby ho tu naďalej trpeli.

Karol Horváth

Jaký byl ten letošní Hronov?

Ne lepší ani horší než předchozí ročníky, pestrý a nabitý divadlem. Smršť představení, která občas nenechala diváky vydechnout ani půlhodinku a už je bombardovala dalším divadlem. Představení hravá, dravá, provokující i nudná. Občas problém, zda je to ještě divadlo, a otázka, odkud sem ta či ona inscenace zabloudila a proč. Ale tyhle otázky se opakují na každém Jiráskově Hronově. A nejen na něm.

Soubory, od nichž jsem na základě zkušenosti cosi očekávala, předvedly méně, než jsem se těšila. Na druhé straně ale zase nečekané a silné zážitky jako tyrolská Velká stolice a především valašské, duši zasahující Doma.

Fundovaně vedené diskuse, jež ale jen zvolna nabíraly obrátky, aby pak pokračovaly před divadlem, za divadlem, v parku i v hostinských zařízeních. A v neposlední řadě setkání s lidmi, s nimiž se třeba zase celý rok neuvidím a kvůli nimž se do Hronova těším týdny a měsíce dopředu. A nakonec i ta moje milovaná krajina, i když tento způsob léta....

Radmila Hrdinová

Peter Smith, zástupce britského Centra AITA/IATA, slavnostně předá dnes v 15.30 v Obřadní síni radnice starostce města Hronova dar - plaketu, která je věnována městu a hronovskému festivalu.

Řeč Petera Smithe na Hronově

Vážená paní starostko, dámy a pánové,

je pro mě velkou ctí reprezentovat britské Centrum AITA/IATA na jubilejním 75.ročníku hronovského divadelního festivalu.

Tento festival je mezi ostatními divadelními festivaly ojedinělý. Z tohoto malého města svítí světlo všem lidem ze zahraničí, kteří kdy festival navštívili.

Paní starostko, britské centrum zdraví Vás, organizační výbor a všechny vaše předchůdce, kteří po dlouhá léta udržovali festival při životě.

Poprvé jsme navštívili festival v roce 1967, kdy sem Hugh a Marje Lovegrove přivezli představení Divadla mladých z Haveringu. Marje si dodnes pamatuje na to, jak vřelého přijetí se jim dostalo.

V letech 1990 a 1993 jsme navštívili festival se studenty z Italia Conte Drama School z Londýna.

Mé vlastní vzpomínky na festival jsou spojeny s rokem 1996 a s Japonskem, kde jsem viděl představení Čechovova Medvěda v provedení hronovské divadelní společnosti a úžasnou skupinu hluchoněmých českých herců.

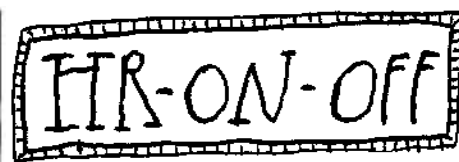
V Japonsku mě pan Houštěk pozval, abych přijel do Hronova. A to jsem také v roce 1997 udělal. Od té doby jsem se stal pravidelným návštěvníkem.

Hronovský divadelní festival zaujímá zvláštní místo v srdcích nás všech z britského centra.

Ještě jednou přijměte mé nejsrdečnější gratulace.

Paní starostko, jako malý symbol našich vzájemných styků, přijměte prosím tuto plaketu, kterou - doufám - vystavíte ve foyeru vašeho divadla.

Děkuji vám



Tak mě napadají dvě, možná tři věci. Jedna je lingvistická, druhá o módnosti, a třetí o alternativách. Zkusím se ve zkratce zamyslet nad všemi... Rozebíráme-li termín v záhlaví z hlediska angličtiny, znamená to vlastně totéž, co u spotřebičů made in China. ON - zapnuto, OFF - vypnuto. Myslím si, že v tomto směru byl letošní Hronov ON. Všechny kousky, ať už to bylo v Jiráskově divadle, Čapkáči, v Zušce či v parku byly zahrány s vervou naplno. Stejně tak se jelo i ve všech seminářích, a o nočním životě na disko, v hospodách i hospůdkách až do časných ranních hodin (při odchodu z redakce - cca ve 4 ráno jsem to kontrolovala...) Takže tady prosím žádné OFF nebylo!

A teď o té módnosti. Bulvární časopisy nás se sverepou suverenitou přesvědčují o tom, co je IN a co OFF. Jinými slovy, zda vyhovuju současným společenským super trendům či ne. A tady opět musím Hronovu přiznat, že je rozhodně IN. Alespoň pro ty, kdo si po celý rok odškrtávají, za kolik dní už bude zase další festival, setkání s kamarády, setkání s novými zážitky i důvěrně známými místy. Takže jaké OFF?

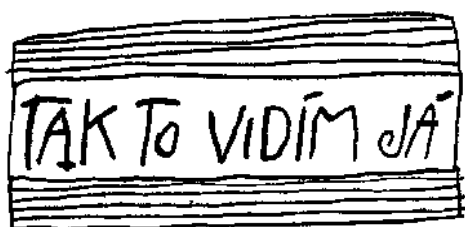
Do třetice - the last but not the least! :) Termín Off se kdysi před půl stoletím objevil nejprve ve spojení Off-Broadway. Signalizoval tehdy něco nekomerčního, nejdoucího po jistotách showbusinessu, tedy alternativu. Zanedlouho ale už nestačil (protože to úspěšné alternativní se logicky stávalo komerčně úspěšným). A tak vznikl termín Off-off-Broadway.

Je to tedy složité. A složité je i rozlišit, co je vlastně off (tedy alternativa?). Celý hronovský festival ukazuje to progresivní, neobvyklé, objevné, co v různých oblastech amatérskeho divadla za rok vzniklo. Jaké tedy alternativy? Pro dnešní mladé divadelní nadšence je spíše podivnou alternativou nějaké "normální" představení.

Když si to tak vezmu, kolem a kolem - všichni, kdo jsme na festivalu, jsme jaksi OFF. Ti, kdo tráví prázdniny na chatě či u moře, by si asi poklepali na čelo, že existují lidi, kteří jsou ochotni trávit léto sezením v divadelních sálech a následnou diskusí o věcech, které jsou tak "MIMO". Takže to je další možný výklad slova OFF - tedy MIMO. Tak ať žijou divadelní mimoňové!

Jana Soprová





Japonsko



Poučená mladá parta výhradně pánského složení nabídla tři krátké anekdotické kjógeny (nejzdařileji vyzněl Zloděj tomelů) – středověké frašky vkládané do obřadního divadla

nó. Na prázdném pódiu, v autentických kostýmech a s minimem rekvizit, jsme byli svědky stylově čisté a nepřehrávané demonstrace základních prvků této starobylé jevištní kultury, založené na nepopisné znakovosti, úsporném pohybu, speciální hlasové technice a průběžném komentování akcí sošných postav v povlovných, ostrými střihy střídaných výstupech.

Vít Závodský, 62 let



Národ „Sob-je“! Málokdo ví, že japonské frašky KJÓGEN mají svůj předobraz v tradičním Sobím divadle. Právě tři uvedené frašky jsou přímo přejaté s drobnými úpravami

např. v názvech:

Mnich, kostra a její Sobal
Zloděj Sobelů
Sobouškování

Za přesné provedení se interpreti nemusí stydět na východě, ale ani „U NÁS“ na severu!

doc. SOB, CSc., seminář BOS, již letitý



To, že uvidím divadlo, které pracuje s vygenerovaným znakem, ustáleným v dlouhé tradici, jsem tak nějak očekávala, že se však setkám s tak blízkým a srozumitelným

humorem, mě překvapilo a potěšilo. Velmi oceňuji, s jakou precizností byly všechny tři krátké frašky provedeny, a těší mě, že jsem mohla nahlédnout svět, mě málo známý.

Magdalena Hůlová, seminář R, 22 let



MALÉ DIVADLO KJÓGENU – NAGOMI KJÓGENKAI ČR JAPONSKÉ FRAŠKY KJÓGEN: MNICH, KOSTRA A JEJÍ OBAL + ZLODĚJ TOMELŮ + PAPOUŠKOVÁNÍ



Já jsem jeden zdejší člověk

Tři pánové, jejichž jména se mi v programové brožůře bohužel nepodařilo objevit (a je to škoda, protože byli výborní), zahráli v Sále Josefa Čapka tři japonské frašky kjógen. Jejich Malé divadlo kjógenu složené z profesionálů a poloprofesionálů vzniklo jako důsledek dílny kjógenu konané před pěti lety a k dokonalosti se propracovalo pod vlivem mistra kjógenu Šigejamy Šime.

Kjógeny jsou „bláznivá slova“ - drobné anekdotické mezihry vkládané do japonského divadla NÓ pro odlehčení. Jsou vystavěny na jedné základní zápletce, pracující se směšnou situací, v níž se velice často konfrontuje chytrák s méně důvtipným partnerem a která ústí v předem odhadnutelnou pointu, jež je zdrojem jistého naučení.

Nejsem odborníkem na japonské divadlo, ale takto ke mně promlouvaly kjógeny o mnichovi doslova opakujícím mistrova ponaučení pro různé životní situace, o zloději tomelů, ochotném se postupně vydávat za vránu, opici i káně a - pro můj pocit trochu zdouhavější - třetí „papouškovací“ fraška.

Tři protagonisté Malého divadla kjógenu jsou dokonalí od japonských kostýmů přes

precizní pohybovou a gestickou stylizací až k mluvě, která - odhlédnuto od jejich autentické japonštiny - nápaditě převádí do češtiny obřadnou intonační stylizaci japonských herců kjógenu. A nedosti na tom. Oni při vši péči o to, aby byli dokonale japonští, dokážou využít a do svého herectví zakomponovat i vědomí té napjaté vibrující struny mezi japonskou a českou jevištní mentalitou a vytěžit z ní další roviny komiky, aniž by se dopouštěli parodie. „Já jsem jeden zdejší člověk,“ definuje svou postavu opakovaně jeden z herců kjógenu. V provedení Malého (českého) divadla (japonského) kjógenu nabývá ta věta na významu téměř erbovním.

Je radostné pozorovat reakce publika, drážděného k osvobozujícímu smíchu rozparem mezi zpomaleným pohybem japonského herectví a věcnou logikou replik typu „Mám naspěch“ anebo objevujícího v předstihu před jevištěm nonsensové řetězení nepatřičných odpovědí mnicha z první frašky o mnichovi, kostře a jejím obalu. Miroslav Horníček kdysi v Hovorech H mluvil o tom, že je mu blízká anekdota, při níž si divák musí rozbalit pointu sám jako bonbón ukrytý v papírovém obalu, neboli musí vykonat jistou intelektuální námahu k tomu, aby se pobavil a ne byl pouze baven. Při včerejších kjógenech jsem si na tuhle větu vzpomněla. V publiku to totiž šustilo (obrazně řečeno) rozbalovanými stanioly point.

Radmila Hrdinová



RECENZE

Tao kjógenů

Kdo zná práci pardubického režiséra a dramatika, absolventa JAMU Huberta Krejčího (1944), ví, co se od něj a jeho žáků může nadat. A také se toho většinou nadá. Krejčí je celoživotním obdivovatelem asijské filosofie a asijských, zvláště japonských, pohybových systémů a technik. Má černý pásek v judo, inklinuje k buddhismu a taoismu, inscenoval řadu Asií ovlivněných inscenací. Spolupracuje s amatéry (v 70 a 80. letech vedl vlastní soubor Yorickova pantomima) i profesionály (v Huse na provázku, Studiu Dům, KD Hradec Králové ad.), vedle Asie ještě miluje grotesku a černý humor.

Zde uvedené představení tří středověkých japonských frašek, tzv. kjógenů, je typickou ukázkou jeho přístupu k této látce. Silná snaha o autentický (až asketický) výraz, čistá (až asketická) jevištní forma, důraz na každém (až asketickém) gestu, pohybu, slově. Vše vycizelované do maxima (často až do „kamenna“). A přesně toho jsme byli svědkem.

Nemá myslím cenu rozebírat inscenaci po obsahové ani čistě formální stránce. Základní otázka je, kam inscenace míří, komu je určena, co jí tvůrci sledují. Její základní problém je v přílišné exotičnosti, jež – ať se tomu budou tvůrci asi vehementně bránit –

v provedení neasijských herců nemá a myslím ani nemůže mít autenticitu Japonců, a tedy ani atraktivitu a srozumitelnost pro neodborníky. Tím se stává inscenace spíše studiovou prací než regulérní inscenací. Tím lze omluvit ony pro diváka těžko snesitelné dlouhé pauzy mezi jednotlivými kjógeny. Nebylo by přece problémem pozvat hudebníka, zpěváka či vyplnit tyto prostoje promítáním – třeba – japonských dřevorytů či kjógenů v provedení opravdového japonského Mistra, nebo – třeba – rozléváním a nabízením čaje. Divák je však přikován na sedadlo a pět či více minut v meditativním poslechu téměř neslyšitelné nahrávky japonské hudby čeká, až se herci převléknou.

Z tří kjógenů měl největší diváckou komunikativnost druhý (Zloděj tomelů). Oba hlavní herci dokázali scénku s horským mnichem nachytným na hruškách, pardon tomelech, rozehrát v živou grotesku hlavně díky změnám temp, využitím mnoha hlasových projevů (skvělé smíchy majitele sadu), velké variabilitě výrazu obličeje a přece jen více překvapivým a postupně dramaticky stupňovaným situacím. Druhé dva kjógeny trpí záhy předvídatelnou pointou. Princip daného vtipu je jen opakován a doveden do odhadnutelných situací a point. I když právě v takovém humoru je možná skryto ono čisté tao, nikdy nekončící, stále stejná a vždy jiná řeka v proudu času, které tvůrci hledají a kam diváky svým představením zvou.

Je velmi dobře, že takový soubor u nás je. Je velmi dobře, že zde mohl své umění předvést. Je jen škoda, že nehledá pro nás, evropské křupany, méně asketickou cestu komunikace.

Vladimír Hulec

3X PRO

Pavla Drábka,

**herce Malého divadla kjógenů
(Mnich v prvním, pomocník
v druhém a Sluha ve třetím kjógenu)**

**Proč jste si jako svůj herecký zájem
vybral asijské divadlo?**

Přivedl mě k němu Hubert Krejčí. Bylo to někdy kolem roku 1996, kdy jsme u Tálské ve Studiu Dům dělali Harlekýna jako komedii dell'arte. Při pohybové průpravě jsme se neseznamovali jen s technikami komedie dell'arte, ale také s kjógenem. Asi o rok později jsme s Hubertem Krejčím a Ondřejem Hýblem v Brně na Skleněné louce připravili inscenaci kjógenů Mnich, kostra a její obal, který jsme hráli s Krejčího divadelní etudou podle čínské pohádky Student a volavka. Tak jsem se začal kjógenem zabývat víc. Když potom v roce 2000 proběhla v Praze dílna s Mistrem Šigijamou Šimem, vytvořila se kolem Ondřeje Hýbla, Huberta Krejčího a Igora Dostálka skupina lidí, kteří se kjógenem začali zabývat ještě intenzivněji. A já jsem se k nim – i když se zpožděním – přidal.

Čím vás kjógen přitahuje?

Mně se na tom líbí čistota. Čistota stylu, čistota pohybu vyjadřování a taková nějaká univerzálnost. Je to specifický jazyk, který je – jak říkám – čistý. Líbí se mi také inscenované příběhy. Vždycky je v nich nějaký archetyp, který je opět univerzální. Je jedno, jestli to jsou samurajové, ti tam samozřejmě jednoznačně patří, ale je to přede vším bohatý příběh, který nemá strop.

Jak vypadá příprava před představením a proč jsou tak dlouhé pauzy mezi kjógeny?

Příprava trvá asi dvě hodiny. Minimálně 3/4 hodiny se oblékáme. Je-li nás o jednoho víc, můžeme to zvládnout za 35 minut. Rekord máme 20 minut, ale to bylo šilené. Před představením je nejdůležitější prochodit si a poznat prostor. Ne vždycky je scéna ideální jako tady. Tady nás až zarazelo, že to byla téměř replika naší scény v Brně. Na to nejsme zvyklí. Tím odpovídám i na ty pauzy – rychleji se převléknout nelze.

hul

Medailon

Malé divadlo kjógenů založil v roce 2000 v Brně japanista Ondřej Hýbl. Soustředil kolem sebe zájemce o tuto svěbytnou formu středověké japonské frašky, byl iniciátorem setkání s japonským Mistrem Šigijamou Šimem a jeho hereckých dílen u nás, podnítil vznik několika kjógenů v provedení českých herců a režii Huberta Krejčího (pod gesci Šigijamy Šimeho).

HRONOVSKÉ KOUTY

**Které místo je pro vás v Hronově
Knejpřijemnější a tvoří neodmyslitelnou
součást vašeho JH?**

Kopce nad Zbečnickem. Je krásně vidět divadlo, pastviny, kostel, všechno. Je to úplně fascinující pohled.

Ivo Mičkal, fotograf Zpravodaje JH

Dříve jsem měl rád hospodu Horor. Teď už dva roky prožívám noční „horor“ v redakci Zpravodaje.

**Michal Drtina,
grafické zpracování Zpravodaje JH**

1. Cukrárna. Ta s tou sýrovou roládou a kakaem.
2. Za hřbitovem palouček, na hřbitovni kvítí tam chodím, když ještě slunko svítí.

3. Za Hronovem

Lenka Novotná, redaktorka Zpravodaje JH

Magické místo pro mě je dřevěný most, ke kterému se jde úzkou uličkou z náměstí. V noci je to nádhra. Nad vámi hvězdy a na obě strany girlandy barevných

žárovček, které se odrážejí ve vodě. Ten, kdo tuhle výzdobu vymyslel, byl geniální. Když slyším Hronov, vždycky se mi před očima objeví tenhle obraz.

Jana Soprová, redaktorka Zpravodaje JH

Pro mě není Jiráskův Hronov festivalem, který mám spjatý s kouty, ale s lidmi. Na mnohých místech zde si vybavuji konkrétní lidi a situace. Nejvíce asi Petra Lébla, který jako by tu pro mě stále někde byl – v redakci, na schodech divadla, v učebně, v kavárně, v hospodě. Naposledy jsem s ním zde mluvil v dnes neexistujícím Céčku. Vykládal mi o prázdninách, které strávil ve Francii, o autonehodě, kterou tam měli a která možná (jak se později ukázalo) hodně ovlivnila celý jeho život. Zbývalo mu ho přesně půl roku.

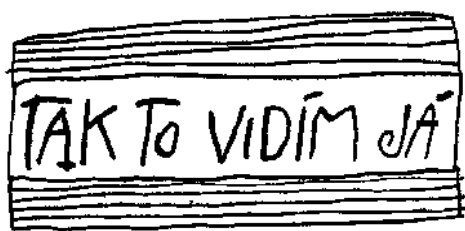
Vladimír Hulec, redaktor Zpravodaje JH

Bez váhání Triton – ten pro mě tvoří tu pravou atmosféru.

**Jakub Hulák, informoval čtenáře
Zpravodaje JH o dění v PC**

Lavičky na různých místech Hronova. V parku za řekou, u hřbitova, u lesní cesty vedoucí od kostela do strmého kopce.

**Zuzana Vojtíšková,
šéfredaktorka Zpravodaje JH**



Vojna s Turkem



A já budu patetický
= a moc rád. Za těch 20
minut bych i 40 minut
tleskal.

Michal Isteník,
seminář PC, 22 let
1000 x ●



Po divácky náročné
sérii představení
posledních dnů si
užívám představení
Vojna s Turkem a
odcházím odpočatá,
pobavená, potěšená.

Kristýna Poesová,
seminář C, 25 let
●●●●●



Johanka je šikulka.
Umí hezky zpívat, má
smysl pro dramatický
moment a také pro
humor. Prostě jako
potulná loutkářka by
se určitě chytla a možná
by i něco vydělala. Zase
se ukazuje, že
i představení „vyrobené na koleně“ může
mít svou váhu. Je to takový doušek čisté
vody ze studánky.

Jana Soprová,
redaktorka Zpravodaje, 50
●●●



DS POSLEDNÍ MRAVENEC ZUŠ ŽAMBERK JOHANA VAŇOUSOVÁ: VOJNA S TURKEM



Vojna s Turkem aneb Jak machometán o hlavu přišel

V programové brožuře je v kolonce Slovo o hře napsáno: O ženách a mužích. A zejména o mužích. Chce se mi však dopsat: Především o divadle. Neboť kromě výsostného diváckého zážitku, přesněji právě pro tento zážitek, je představení konkrétním dokladem axiomu: Myšlení o divadle a myšlení divadlem; i když u Olinky mne to nemá co překvapovat.

Ale už k inscenaci samé, která se hlásí k žánru kramářské písně, který také způsobem verbálního přednesu i principem ukazování obrazů, zde navíc rozžitých promyšlenou animací, dodržuje. A zároveň, a to je ono myšlení divadlem, kramářskou píseň povyšuje na osobní výpověď o tématu. Tři minipříběhy jsou vyprávěny výrazovými prostředky loutkového divadla zajímavě a inspirativně. Dále pak vztah interpretky

ke slovu i použitým loutkám a rekvizitám (marionety na drátě, plošné loutky, uvozuji tituly), princip jejich významového střídání při sdělování, a někdy též i pohled na sebe samu (jako postavu příběhu i jako Johanku vypravěčku), to vše dohromady vytváří onu veledůležitou linii tématickou a estetickou, přes kterou je nám vše na jevišti stvořené dáno zažít, prožít, procítit, užít si, et cetera. Linie válečného střetu se přelévá od osobního k obecnému a zase zpět, přičemž individuální rozhodnutí, a především ochota vzít za rozhodnutí odpovědnost, samozřejmě přinášejí pozitivní výsledky. Za prvé v rovině osobní: sladká odměna za odvahu v podobě sňatku s císařem; zachránění od zneuctění ženství v podobě být jednou z mnoha; až po právě nadcházející boj s Vojtou o společné štěstí, boj, o kterém Vojta ještě nemá žádné tušení. Za druhé v rovině, kterou si snadno zobecníme na sebe samé i na svět kolem sebe, a to právě pro způsob rozhodování se v daných okolnostech.

Výše napsaným, a díky zážitku možná trochu neuspořádaným článkem chci prostě říci, že umělý svět stvořený divadlem se v tomto případě stal uměleckým. Ve výpovědi jeviště i v prožitku hlediště.

Vladimír Zajíc



Ne, to není nová hra z dílny Elfride Jelinek, to se nám jen připomněla prostá lidová píseň v celé své brutálně zemité kráse.

A diváci neprchají z divadla zasažení krutostí toho, co se odehrává na jevišti, nechvějí se odporem nad zvráceností doby. Jaká hrůza - oni se tomu smějí a dlouhým potleskem žádají o opakování. Kam to s tím světem spěje? Opravdu se ubavíme k smrti? Ještě, že je tu na závěr veliké rudé srdce, příslib lásky, která dokáže ohladit hrany a propojit ne/propojitelné - alespoň v rámci vtipné krutěnéžné drobné loutkářské variace na kramářské písně, kterou nám pod názvem „Vojna s Turkem“ nabídl ženský(!) tandem Vaňousová/Strnadová ze ZUŠ Žamberk. (Omluva a slib: všechna vypůjčená slova po použití budou vrácena majitelům.)

Irina Ulrychová



Kterak pro pannu krev vycedit

Hrůzný pohled na zem pokrytou mrtvými mužskými těly, rozsekanými na kusy něžnou ženskou rukou - plavovláška trhající holýma rukama hlavu dotěrnému nápadníkovi, aby ji pietně uchovala ve skleněné nádobě (hned vedle další nádoby s čerstvě nachytnou krví) - transmutace poslušné dcery ve vraždičí monstrum jako jediná možnost, jak přežít ve světě mužů - vyhocená konfrontace žena - muž...

ZLATÝ ALOIS 2005

Skoncem festivalu přijíždí již tradičně do Hronova Zlatý Alois (tentokrát přilétl jako okatá sovička a ještě okatější kachnička - viz foto), ilegální podvratná anketa redaktorů Zpravodaje. Oslovujeme vždy různé osobnosti festivalu a ptáme se, kdo či co je nejvíce oslovil, potěšil, nadchl. Může jít o inscenaci i herecký či jiný divadelní výkon. Zrovna tak se ale může jednat i o velmi osobní, intimní zážitek, ať už umělecký, prostorový, gurmánský či milostný. Lze uvést tři různé typy, pokud možno v pořadí a se zdůvodněním. Není ovšem podmínkou. Jmenovaným lidem, inscenacím, jídlům, místům, jevům či událostem přidělíme vždy 3-2-1 body (je-li uveden jen jeden tip, dostane 3 body, pokud dva, dostanou 3-2 body), na vyhlášení. Zde může svůj hlas i dnešní



Simona Bezoušková, P.R. JH: 1/ DS Jana Tomsy Karolinka - Martin Františák: Doma - bez komentáře. 2/ Maximální utajení a ostrovtip redakce KONTRAKCE

Prof. PhDr. Jan Císař, Csc.: 1-2/ Souboru Perpetuum mobile (inscenace Velká stolice) a inscenaci Doma. 3/ Banánek v čokoládě v kavárně poblíž Parku AJ.

Michal Dřtina, grafik Zpravodaje: 1/ Perpetuum mobile. 2/ Doma. 3/ Stánek s opékajícím se seletem na náměstí.

Sergej Fedotov: 1/ Doma. 2/ Velká stolice. 3/ Rozmarné léto.

Mgr. Štěpán Filčík, lektor semináře L: 1/ Socha (Mnoho povyku pro nic) - za estetický zážitek a trpělivost. 2/ Guláš v klubu J. Čapka v pátek 18:30. 3/ Vosto5 za stan.

Daniela Fischerová, lektor klubu N: 1/ Doma - upřímně děkuji všem, kdo to představení udělali. 2/ Velká stolice. 3/ Vosto5 - Košičan 3.

Karol Horváth: 1-3/ Káve v pizzerii na náměstí.

Radmila Hrdinová: 1-3/ Doma.

Jakub Hulák, zapisovatel PC klubu: 1/ Pachýř Pačejoř. 2/ Žertovná obsluha v hronovských restauracích, kavárnách a cukrárnách. 3/ Vinárna Triton - to je stálce JH!

Jaroslav Kodeš, lektor seminářů U: 1/ Karolinka - Domů. 2/ Perpetuum mobile - Velká stolice. 3/ Johana Vaňousová - Vojna s Turkem.

Sofie Hulcová (2 roky): 1-3/ Ďyvadlu ve stanu v zahradě za čajovnou, i když tam bylo tak plno, žešeta nedalo sedět.

Vladimír Hulec, redaktor Zpravodaje: 1/ Hercům, režisérovi i inscenaci Stuhl-gang - tak profesionální, originální, skvěle zahráná a vypointovaná práce se hned tak (nejen) na JH nevidí. 2/ Petru Macháčkovi - tak o divadle přemýšlivého a podstatu divadla zkoumajícího člověka se hned tak (nejen) na JH nepotká. 3/ Lukáši Rumlenovi - tak postmoderní černou groteskou posedlý, tvůrčí energií a intelektem nabitý divadelník se hned tak (nejen) na JH neobjeví.

Eva Kodešová, organizační štáb JH: 1/ Karolinka - Domů. 2/ Bílé divadlo Ostrava - jejich kolotoč. 3/ Perpetuum mobile - Velká stolice.

Doc. Mgr. Jakub Korčák: Doma. 2/ Velká stolice (Stuhl-gang). 3/ Zvláštní cena za otužilost pro představitelku Smrti z inscenace Z toho obrazu už nikdy neodejdu.

Mgr. Marie Kotisová, lektor semináře R: 1/ Malka. 2/ Doma. 3/ Válka s Turkem.

Hana Malířová, historička, nejstarší frekventant semináře U (50 let): 1/ Zaujetí pro věc a otevřená přátelská komunikace mezi (nejen) mladými divadelníky. 2/ Koordinace akcí JH a vzdělávací působení - nepochopitelně dokonalá organizační příprava celé akce (dr. Strotzer) a pedagogické schopnosti pozitivního a trpělivého lektora semináře U (Mgr. J. Kodeš). 3/ KONTRAKCE - vtipná a odlehčující.

Doc. Mgr. Václav Martinec, lektor dílny VZ: 1-3/ Velká stolice.

Pařína Morávková, lektor KPR: 1/ Doma. 2/ Socha v podání Kristýny Černé v Jak se vám líbí. 3/ Kurs KPR.

Gabriela Nosková, frekventant semináře N: 1/ Vosto5. 2/ Seminář D. Fischerové. 3/ Dobrý dramaturgický výběr inscenací.

Simona Nosková, frekventant semináře N: 1/ Setkání s D. Fischerovou. 2/ Stand'art Vosto5. 3/ Malé divadlo kjógenu.

Radvan Pácl, dramaturg hostování amatérů v Činoherním klubu Praha: 1/ Doma - autentické sdělení divadelní možnosti člověka objevit sebe sama v prostředí, které zná. 2/ DK Českokrumlovská scéna - A. P. Čechov: Racek - herci českokrumlovské scény objevili příležitost k bujným výkonům, když uhlídají svou přirozenost, mohou zasáhnout začátečníka i zkušeného čechovovského diváka. 3/ Vosto5 - setkání mladých divadelníků, kteří hledají ve společnosti své místo společně s divadlem.

Mgr. Pavel Purkrábek: 1/ Hronov je Hronov ale doma je doma. 2/ Navzdory antagonismům soužití různosti a vzájemné obohacování být i místy proti své vůli... 3/ Permanentní představení ve Stand'artu nezložené ani mocí úřední.

Mgr. Milan Schejbal, vedoucí lektor KPR: 1/ Doma. 2/ Socha K. Černé z Jak se vám líbí. 3/ Perpetuum mobile.

David Slížek, asistent P.R. JH: 1/ Doma - jsem z Valašska a bylo to přesné. 2/ Restaurace Blanka, kde jsem se cítil jako doma. 3/ Počasí, které mě hnalo závčasu z Tritonu domů.

Jana Soprová, redaktorka Zpravodaje: 1/ Perpetuum mobile. 2/ Anička Ducháčková. 3/ Pečené prase - mňam mňam.

František Štíbor, videodokumentarista (nejen) tohoto JH: 1/ Doma - protože mě to chytilo. 2/ Vosto5 - podruhé na JH, a přece zase JO (Košičan a hlavně Karavan). 3/ Rozhovor s klukama, kteří zažili na JH ještě „milovaného“ ministra kultury Zdeňka Nejedlého.

Mgr. Regina Szymiková, lektor semináře J: 1/ Doma. 2/ Stolice.

Karla Štaubertová, režisérka, zde asistent Jána Zavarského: 1/ Prase na náměstí (pečené). 2/ Víno v Tritonu (tradiční). 3/ Zpěv v inscenaci Doma

Zuzana Vojtíšková, šéfredaktorka Zpravodaje: 1/ Redaktorům a fotografovi Zpravodaje JH. 2/ Jídelně rychlého občerstvení na hl. náměstí. 3/ Doma.

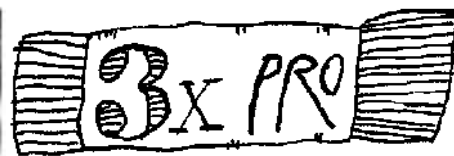
Mgr. Vladimír Zajíc, lektor semináře R: 1/ Vojna s Turkem. 2/ Doma. 3/ Velká stolice.

Doc. Mgr. Ján Zavarský: 1/ Doma. 2/ Stolice 3/ Káva v pizzerii Stella.

Vít Závodský, rebel klubu P.C: 1/ Doma. 2/ Perpetuum mobile - Veliká stolice.

Mgr. Alena Zemančíková, lektor klubu P: 1/ Recenzentům za spravedlivé, racionální analýzy i z diváckého zážitku vyplývající recenze. 2/ Redakci zpravodaje za zajímavé i zábavné čtení. 3/ Souboru Perpetuum mobile za neuvěřitelné hraní zátylkem.

Zpracoval hul



Johanu Vaňousovou,

interpretku inscenace
Vojna a Turkem

Do programové brožurky jsi o sobě napsala: „Jsem z dětského souboru Mravenec. Ale ne ta, co hrála Havráanky. Já jsem ta poslední“. Pověš nám, co to znamená?

Když jsem byla třeba na loutkářské přehlídce v Hradci Králové, tak za mnou všichni chodili a říkali: „Jo, ty jsi taková ta malinká šikovná holčička, co hrávala u vás s těma havránkama (tzn. Čtvero podle Kahouna). A to prostě nejsem já! To je moje kamarádka z dětského souboru a tak jsem to chtěla všem lidem na světě říci, aby už za mnou s „havránkama“ nechodili.

A soubor Poslední mravenec?

Soubor Poslední mravenec to jsem vlastně já. A potom také trošku moje paní učitelka Olinka Strnadová. Pracujeme v Základní umělecké škole v Žamberku. Je to normální, klasický, literární-dramatický obor. Chodím tam jednou týdně. Teď jsou třeba prázdniny, tak se scházíme i o prázdninách, takové štěstí ostatní děti nemají.

Na JH budeš hrát svou „Vojnu s Turkem“ 6x během dvou dnů! Co na to říkáš a kolikrát jsi tohle představení už hrála?

Říkám na to, že se toho pěkně bojím, poněvadž jsem byla měsíc pryč a měsíc jsem „Turky“ neviděla, jenom se mně o nich zdálo, nic víc. A celkově jsem představení hrála dvanáct a půlkrát. Ta půlka to nebylo to, že by mě vypískali. Bylo to domluvené, že budu hrát jen půlku, abych je nezdržovala. Nejvíce za sebou jsem hrála třikrát to v Chrudimi. Všichni mi říkali, že je to v pohodě, že to má jen dvacet minut, a že je to taková drobnička, ale já jsem se musela vyspat mezi každým představením. Tak uvidíme tady...



TAK TO VIDÍM JÁ

Racek



Tereška Sochová, seminář N, 19 let

Po jevišti chodili herci a odříkávali text, pak byla zeď a za ní já - divák. A přes tu zeď se ke mně nedostal žádný děj a inscenační záměr. Absolutně mi chyběly situace a vztahy mezi postavami.



Michal Isteník,
seminář PC, 22 let
0 bodíků

Tak nám pan Čechov znovu ukázal svou velikost - ze záhrobí se vzepřel nejasnému výkladu sebe sama.



Děkuji tvůrcům, Racka (konečně hra o zvířatech): Leošovi, Renému, Petrovi, Otakarovi a Antonu Pavlovičovi. Celý týden jsem se těšil na hejno ptáků toužících a vážících svobodu letu a tu,

k velkému překvapení, pes. Otočím svou plyšovou hlavu - v hledišti sedí jenom o-sobí. Ani jsem nedovydechl blaho, tu vypadly mi oči. Děkuji tvůrcům za tak precizní scénu. Děkuji a promiňte, ale nějak už si nerozumím, cítím se tak trochu jako sob-ec, nebo bl... A prosím vás, kdo z vás výše uvedených je ten Čechov, kluci?

doc. SOB, CSc., seminář BOS, již letitý
půl bodíku za pudlíka



Pokládám za svůj nedostatek, resp. mezeru ve vzdělání, že jsem Čechovova Racka nečetla. Domnívám se však, že by představení mělo být strozumitelné i bez této znalosti. Vždy jsem si myslela, že Čechovovy hry jsou hlavně o vztazích, jež se vynořují mezi řádky textu. Po pětáctiřiceti minutách mě Sob vzal za ruku a odtáhl z divadla, aniž bych za tu dobu zaznamenala byť jen náznak příběhu.

Magdalena Hůlová, seminář R, 22 let
Za scénu ●

DIVADELNÍ KLUB ČESKOKRUMLOVSKÁ SCÉNA ČESKÝ KRUMLOV ANTON PAVLOVIČ ČECHOV: RACEK



RECENZE

Čajka, která nevyletela

Režisér Čajky René „fRacek“ Vápeník sa rozhodol, že si na Čechovovi dokáže, čo všetkovienajaviskuvymyslieť. Anavymýšľal toho nadmieru. Len popis kúziel, čo sa diali s posteľou, by vydal na celé číslo spravodajcu. Snáď ani jedna replika v hre nezostala suchá. Ku každej sa snažil priložiť svoj vlastný výklad, nejakú tú metaforu, symbol alebo aspoň znak, či aspoň vtipnú konotáciu.

Rád sa priznávam, najradšej mám divadlo, v ktorom nesie zdanlivo jednoduché, primárne zrozumiteľné konanie postáv aj iné informácie, zrozumiteľné tomu, kto chce hľadať a rozumieť. Keď síce všetci diváci vidia ten istý, pre každého odsledovateľný a pochopiteľný príbeh, ale keď sa ich interpretácie spoločne videného dosť líšia, podľa toho, na ktorú pod príbehom ukrytú významovú vrstvu sa upriamili. Tento postup však od tvorcov žiada nielen veľkú dávku

invencie a odvahy, ale schopnosť analyzovať text (Čechovov špeciálne) napred ako celok, potom ako jednotlivosti.

Predstavenie Racka Divadelného klubu Českokrumlovská scéna sa však utápalo v obrovskom množstve režijných nápadov. Utápalo sa preto, lebo nefungovalo ako celok. Nedokážem si spomenúť ani na jednu z mnohých jeho minút, kedy by sa dalo pochopiť aspoň to, ktorá postava je v tejto inscenácii podľa tvorcov hlavná. Skôr permanentne potvrdzovalo dojem, že nemajú záujem o hru ako o celok, že ju analyzovali len v jednotlivostiach a so zjavným dôrazom na momentálny efekt alebo aspoň pobavenie seba a možno aj divákov. Inak by sa totiž nemohlo stať, aby Treplev nástojčivo pripomínal jedného tv baviča (aj s mutačnou hlasovou šaržou) a Trigorin ďalšieho. Nemohlo by sa ani stať, že o sto percent častejšie, ako by bolo potrebné a možné, sa na javisku vedľa seba ocitalo nielen viacero rozličných uchopení scénografie, ale aj spôsobov herectva. Výsledkom prílišnej snahy zjavne neukáznenej prísny dramaturgom strájacim celok, bol napriek evidentnej snahe a invencii ako aj disponovanosti súboru, žiaľ, chaos na javisku aj v myšliach divákov.

Karol Horváth





RECENZE

Jak zabít racka - námět na krátkou povídku

V Českém Krumlově žije divadelní soubor. Potká ho režisér a jen tak z dlouhé chvíle s ním zinscenuje a totálně zničí Čechovova Racka. Námět na krátkou povídku.

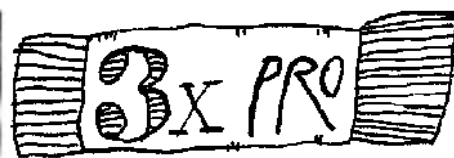
Když na setmělé předscéně zalkal teskný saxofon v rukou Máši, řekla jsem si, to by mohlo být zajímavé. Ale pak se z postele vynořil Konstantin Treplev se strýčkem Sorinem a Medvěděnko začal vtipkovat o tom, jak ho zlobí Tři sestry a Višňový sad nic nevynáší. A když na jevišti doskotala rozjuchaná Nina, pochopila jsem, proč v programové brožuře v rubrice Slovo o hře stojí Racek chechtavý (Larus ridibundus).

Treplev jako mutující, zamindrákovaný puberták v modrém matrózovském oblečku, Arkadina zredukovaná na afektovanou

herečku, permanentní koketa Nina Zarečná vířící v oblaku hysterie, Trigorin pitvající rybu, kterou předtím umlátíl o dřevěnou židli... a mezitím uvážlivě pochoduující stříbrný pudl, který zvedá tázavě čenich k jednotlivým aktérům, jako by se ptal, co se to tu proboha děje, že všichni tak křičí.

Jistě, Čechov tvrdil, že jeho hry jsou vaudevilly, ale ani ty se nedají hrát jako Šamberkova fraška. Ploché postavy zbažené jakékoli tragické či tragikomické roviny, pohybující se v nehluboké komediální stylizaci, křečovitě vršení gagů (mimořádně ne tak špatně vymyšlených i provedených) a halasně vyráběný humor, to vše pasuje do úplně jiných her. Nikoli náhodou jsme tento soubor viděli v slušně zahrané Goldoniádě.

Pan režisér v programu mluví o své touze hrát Racka - či pardon, racka, takže možná myslel úplně jiný text než Čechova. Proč ale tuto hru touží hrát, když zjevně Čechovovu textu ani trochu nedůvěřuje a cítí nutkavou potřebu vypomáhat mu uměle naroubovanými gagy? Českokrumlovský soubor nepostrádá herecké osobnosti s výrazným smyslem pro komediální dovednosti. Tak proč si nevybrali třeba Slaměný klobouk... **Radmila Hrdinová**



Petty Procházkovou - Polornou,

která si zahrála „Štěk“ ve hře Racek a je členem Divadelního klubu Českokrumlovské scény

Na JH jste postoupili z divadelní Třebíče, odkud jste si také přivezla ocenění za herecký výkon. Za co přesně?

Za přirozené jevištní jednání v inscenaci Racek. Byla jsem velice, opravdu velice překvapená, protože jsem dostala ocenění mezi takovými hvězdami a ještě ke všemu jsem na jevišti stála úplně poprvé. O to víc byli někteří překvapeni, dokonce jim to vadilo. Jeden z oceněných řekl: „Ten pes má snad stejnou cenu jako já!“ A moje panička řekla: „Ještě, že to Pettinka neslyšela, mohla by se urazit!“ Ale já jsem to slyšela a neurazila jsem se, protože já jsem byla nad věcí.

Jak se vám spolupracovalo s režisérem?

Výborně. Pan režisér mně nechal volný prostor, mohla jsem si dělat, co jsem chtěla - což mi velice vyhovuje. Přirozený pohyb - ať už na jevišti nebo kdekoliv jinde - považuji za svou doménu. Pan režisér mě vždycky pochválil. I tady na odpoledním představení řekl: „Pettinko, byla jsi výborná. Zvláště, když ses postavila do světla tak, jak jsem to ani neočekával“.

S představením Racek jste tedy spokojená a nechystáte nějaké nové projekty?

To nezáleží jen na mně. Bude to věc i panička a paničky, jestli mě vůbec pustí. Já sama se nechci ani hnout od našeho pana režiséra, je mi velice sympatický. Jediné, co mi ale vadí na Rackovi je, že se tam stále střílí. Nemám totiž hluk a střelení ráda. Musím si vždycky přikrýt ouška a často utíkám. Měli by hrát nějakou hru bez střelení a obsadit mě. To bych brala.

len

(pozn. redakce - ano, Pettinka je opravdu pes, překlad J. Pokorný)

Medailon

Českokrumlovská scéna byla založena v roce 1945. Do dnešních dní se v souboru vystřídaly na tři stovky členů a bylo uvedeno více než půldruhého sta titulů. Od roku 1993 tvoří soubor převážně mladá generace herců. Vytváří i další činnosti, podílí se na organizaci jiných kulturních aktivit.

VČP východočeská
plynárská

RWE Group

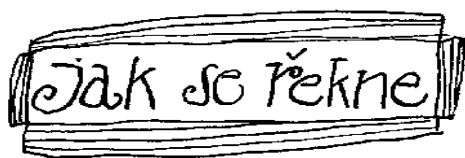


Redakce Zpravodaje JH
Sedící zleva:

Lenka Novotná,
Zuzana Vojtíšková,
Jana Soprová

Stojící zleva:

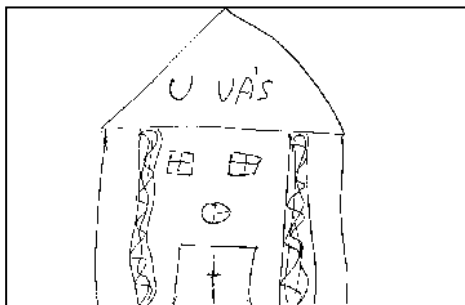
Vladimír Hulec,
Michal Drtina,
Ivo Mičkal



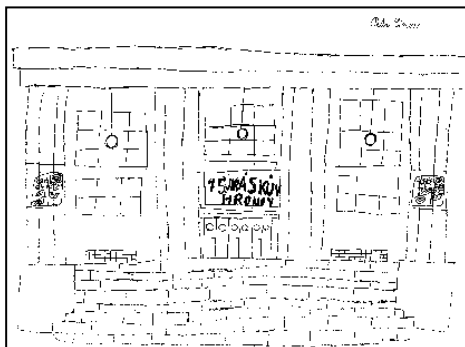
SLOVNÍČEK

česko - francouzský

inscenace, režie, výprava - mise en scene
oblíbený herec - acteur favori, acteur préféré
kočovný herec - cabotin
alternující herec - doublere
ochotnické divadlo - théâtre d'amateurs
divadlo v přírodě - théâtre de verdure
úchvatné divadlo - magnificence d'un spectacle
komická postava - personnage comique
dojmout diváky - émotionner les spectateurs
bouřlivý potlesk - applaudissements a tout rompre
činoherní představení - spectacle dramatique



Omluva! Správný popis u tohoto obrázku
ve Zpravodaji číslo 8 měl být:
Doc. PhDr. Vladimír Štefko, CSc.,



DIVADLO APRON HALLE, NĚMECKO FRANZ KAFKA: OTCI (AN DEN VATER)



OTCI

Na jevišti je bílá postel, na jedné straně vedle ní bílá židle, na straně druhé bílý dřez s vodou a ještě před ním starý psací stroj - portable. A pak přijde herec Dirk Heine, v černém s bílou košilí, v kravatě a před tu židli položí dopis. Vzápětí se promění v otce, jenž sedí - pohrdavě a posupně na židli - zvedne dopis a přečte první a poslední slova: Liber Vater a Franz. A jsme rázem uvedeni do situace, která je jádrem i rámcem tohoto představení: Franz Kafka píše ten dnes už legendární dopis svému otci, z něhož se tak často a hojně odvíjí i výklad - asi také často i ke škodě - mnoha rysů Kafkova díla. Je to až pozoruhodné, kolik nápadů musí být vymyšleno a realizováno, aby se tato vzrušující četba stala vzrušujícím divadlem jednoho herce. Uvědomil jsem si, že tento druh jevištní produkce je vlastně báječným cvičením pro rozvíjení jevištní představitelství a fantazie. V tomto případě je to dáno především tím, že kromě postavy Kafky a vyjádření jeho duševních stavů se

ještě hledá způsob, jak na jevišti zpřítomnit a zhmotnit postavu otce. Ta vznikne z ložního prádla, jež je vtěsnáno, vloženo do obleku, v němž přišel herec jako Kafka, jenž ulehl - převlečen do pyžama - do postele. A od té chvíle začíná existovat ten složitý zápas Kafky nejen ve vyjádření se slovním, ale také jako aktivní pohybový vztah k figuríně. Je to doslova fyzický boj, je to úsilí o získání lásky, snaha vzbudit porozumění i zase výraz velmi pokorné a devótní úcty. A jsou tu i jisté obrazy vizuální: např. jablko hozené na psací stroj jako symbol velkého pokušení, z něhož vyrůstají knihy, které figurína doslova požírá, když je herec do ní nacpe. Připočteme-li k tomu nepochybně velkou schopnost Dirka Heineho pracovat plasticky se slovem, pak se jen znovu potvrzuje, kolik předpokladů musí existovat k tomu, aby vzniklo slušné divadlo jednoho herce. Myslím si, že v tomto případě se tak stalo. Nicméně přesto jsem se na konec nemohl zbavit otázky, zda by se nedosáhlo stejného účinku, kdyby herec tak dobře vybavený hlasovou technikou a kulturou ten dopis jenom nepřečetl. To není nic proti tomuto představení. To je jen otázka, jež mne vždycky napadá, když vidím divadlo jednoho herce. Otakar Zich řekl, že divadlo je divadlo kolektivní, historie nás učí, že divadlo vzniklo v okamžiku, kdy vznikl dialog jako komunikace přinejmenším mezi dvěma postavami.

Jan Císar



RECENZE

List figuríny

Existuje množství dramatizací textů Franza Kafku. Je to vždy pokus vyrovnat se divadelními prostředky s tímto velkým autorem. Je faktom, že Kafka nikdy žáden dramatický text nenařadil. Asi právě proto je list otcovi, monolog s krátkými vsuvkami přímé otcové řeči, svojí strukturou přímo sa ponúkajúci k divadelnému stvárneniu v tzv. divadle jedného herca. Nezodpovedanou otázkou zostane, či ho Kafka napísal ako skutočný list svojmu otcovi a neodoslal, alebo či to bol len výsledok vlastného vyrovnávania sa s otcom v rovine psychologickéj, zásadne analyzujúcej svoje životné traumy, ktoré sa u neho pretavili do literárnej tvorby. Inscenátori riešia túto konfrontáciu ako nočnú moru. Franz K. v interpretácii Dirka Heineho si postupne vytvorí figurínu otca, z vlastného, tak typicky kafkovského, čierneho obleku, tým, že do neho natlačí posteľné prikrývky. Atakuje ho slovné,

vedie s ním monológ i dialóg, nahádza mu do brucha svoje knižky, ktoré otec v skutočnosti nikdy neuznal, bije ho, kope do neho a tak si s ním vybavuje účty z detstva i rannej dospelosti. Cez otca rieši svoj manželský problém, ktorý považuje za zásadný kruciálny motív svojho života. Neschopnosť založiť rodinu, vychovať deti, pociťuje ako zásadné existenciálne zlyhanie. Inscenátori nakoniec riešia tento Kafkov handicap akousi pomyselnou svadbou s otcom, kde Franz K. kladie jednu obrúčku do saka figuríny a druhú si navlečie na ukazovák. Inscenácia s motívom židovskej svadby s otcom speje ku koncu, Kafka si zo všetkých možných vybral práve svadbu s otcom.

Pretože výsledný tvar je dosť monotónny, je pochopiteľné, že inscenátori sa pokúsili prostredníctvom figuríny zdynamizovať text. Myslím si však, že samotná kvalita textu by uniesla hodinové predstavenie aj bez takéhoto pomocného prostriedku. Treba oceniť javiskovú reč interpreta, jeho emočnú sústredenosť a schopnosť empatie. Škoda, že hudobná zložka bola poddimenzovaná. Myslím si, že takto intímne vybudovaná inscenácia utrpela prostredím sály J. Čapka, ktorá je v priamom rozpore s atmosférou produkcie. Nesporné sme však boli účastní umeleckého zážitku.

Ján Zavarský

3X PRO

Dirka Heineho,

herce divadla Apron, Halle

Můžete se trochu představit?

Je mi třicet dva let, žiju v Německu, studuji literaturu a pracuji v rozhlasové stanici jako asistent vysílání do zahraničí. Divadlu se věnuju už dlouho jako herec, režisér nebo pedagog. Ale je to zatím amatérsky, protože na fungování profesionálního souboru se mi nedaří sehnat peníze.

Není snadné dělat monodrama, být sám na scéně. Jak se tam cítíte vy?

Od začátku to pro mě bylo dobrodružství a jakási výzva. Protože předtím jsme dělali hru, ve které bylo hodně lidí. A tady jsme najednou spolupracovali jen dva. Řekl jsem si, že bych si chtěl zkusit něco uměleckého, vyzkoušet si, jestli to dokážu. Při každém představení prožívám úžasný pocit, pokaždé je to vzrušující dobrodružství.

Prozradil jste, že studujete literaturu. Máte rád Kafku nebo jaký k němu máte vztah?

Mám ho velmi rád. Jeho jazyk je skutečně pozoruhodný. I jeho život a to, co se kolem něho vznáší. Ale ta „temnota“, ta mi vadí. Ve skutečnosti byl Kafka ve své době cosi jako dandy, chtěl se třikrát oženit. A tak jsem se na něj chtěl podívat z jiného pohledu.

jas

Medailon

Divadlo Apron v Halle vzniklo v roce 1991 jako Státní divadlo nezaměstnaných. V roce 1995 bylo přejmenováno na Divadlo Apron. Z nejnovějších titulů divadla uvádíme Zkrocení zlé ženy, Ayckbourneovy aktovky (u nás pod názvem Číňani), Kvartet (H. Müller), Faust do tašky, Hamlet-revue, Stella (J.W. Goethe) ad. Inscenace monodramatu Otcí podle F. Kafky vznikla ve spolupráci kmenového režiséra divadla Volkera Dietzela a herce Dirka Heineho. Od svého vzniku se hrála nejen v Halle, ale i v dalších německých městech, a dále v Martině, Praze a v Hronově.

Klub režisérů SČDO připravuje na národní přehlídce venkovských souborů na Krakonošově divadelním podzimu ve Vysokém nad Jizerou opět seminář - dílnu na téma Dramaturgicko-režijní a praktická realizace vybrané předlohy: masopustní lidová hra Salíčka.

Doba konání: 16. - 21.10. 2005 včetně, vždy v odpoledních hodinách.

Lektoři: Mgr. Jiří Hraše, Petra Kohoutová a „třídní“: Dušan Zakopal

Zájem o účast je třeba ohlásit do 10.9.05 D. Zakopalovi, Gen. Píky 12/2886, 702 00 Ostrava 2, Tel.: 596 612 995, 731 329 561

A CO TAKHLE SE DO

Zaměřit se na úhel pohledu!

Představení, která se odehrají na JH, slouží seminaristům jako „pracovní materiál“. Sejdou se každý den a povídají si o tom, co minulého dne viděli v divadle. Vše rozebírají, jak a proč se jim líbilo, nelíbilo. Zaměřují se na nedostatky i na výborné nápady. Diskutují a vyjadřují svůj osobitý individuální pocit. Vycházejí z koncepce, jak vlastně hra vznikala a proč. Seminář SČDO v čele s režisérem Rudolfem Felzmannem se schází celý JH na základní umělecké škole. Na návštěvy k sobě si seminaristé zvali i autory inscenací a aktéry her. Docházelo tak k zajímavým debatám a k vysvětlení některých nejasností i otázek k danému představení.

Povídání režiséra Rudolfa Felzmana

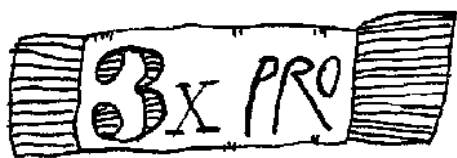
V semináři se pokoušíme dosáhnout jedné věci: když se dívám na cizí představení, dokážu nepoměrně lépe formulovat vyvstávající problémy. Vidím-li práci kolegů, uvědomuji si, co dělám dobře, a co dělám špatně. Sbírám od nich inspiraci v kladném i zápor-

ném smyslu. Lidé, kteří se mnou v semináři sedí, jsou většinou amatérští režiséři nebo posluchači režiséřské školy SČDO. Trénují si v semináři i nutnost dramaturgické přípravy, která se dá velice přesně využít už při režijní přípravě a poté při naplňování samotné režie. Podařilo se, že není rozdíl mezi zkušenými „staršími“ režiséry a těmi, kteří teprve uvažují, zda režisérem vůbec být.

Tvůrce divadla má právo na svůj výklad a představu, jde jen o to, aby se jí přiblížil, co nejvíc. Můj úkol by měl být, abych mu pomohl záměr naplnit. Při rozboru cizího představení může člověku připadat, že vše suverénně zvládá. Horší pak je něco samostatně vymyslet a hlavně dotvořit. Ono se dobře radí, ale kdo poradí nám?

Lenka Novotná





Lukáše Rumľenu,

režiséra DS Š.O.K. Gymnázia
Jana Keplera Praha

Mohl byste v krátkosti představit Š.O.K.?

Skupina byla založena před 11 lety na gymnáziu J. Keplera Markétou Světlíkovou, která tam začala učit dramaťák ve smyslu dramatická a osobnostní výchova. Vznikla celá řada inscenací, a jak se zvětšoval počet lidí, přestala mít Markéta na všechny čas. To byl jeden z impulsů k založení autorského divadla, z kterého postupně vznikl Kabaret Caligula. Š.O.K. de facto pak skončil tím, že Markéta zhnusena Prahou se přestěhovala do Ústí nad Orlicí, a mně přenechala jako pohrobka jeden nedokončený projekt – Camisutru. Tím jsem se symbolicky jako někdejší zakládající člen vrátil k partě lidí, z mého pohledu už děcek, se kterými jsem hru dorežíroval. Později se do toho zapojila i Markéta a pietně jsme inscenaci v Ústí dokončili společně. Je to tedy definitivně poslední inscenace dnes už neexistujícího souboru Š.O.K. Pro mě je to až symbolické a rozhodně příjemné, že se poprvé Š.O.K., tedy soubor, ze kterého jsem vzešel, a Kabaret Caligula, tedy soubor, se kterým tvořím, objevily na Hronově právě letos.

Co vás šokovalo na Camim?

Pierre Henri Cami, to je taková amatérská klasika. Vzhledem k tomu, že jsme věděli, že to bude poslední inscenace Š.O.K.-u, tak jsme chtěli toho Camiho použít jako zdroj nespoutané studentské zábavy, radosti ze hry. Šokující – mohu-li to tak říci – pro mě bylo samotné seznámení se a práce s Camiho textem. Zjistil jsem, že už k němu nelze dodávat žádnou vtipnost, jako to děláme u jiných textů s Kabaretem Caligula, ale že ho mohu pojednat pouze režírně.

Šokovalo vás něco v Hronově?

Šokovalo mě, že někteří lektoři v plénu Problémového klubu nejsou schopni přes své intelektuální a jiné obranné valy svobodně vnímat umělecká díla z jejich vlastní podstaty. Šokovalo mě, že nejsou schopni přijmout šoky, které jsme chtěli tady předložit. Šokovala mě nechota a neschopnost přijmout šok.

hul

Medailon

Š.O.K. – Študenti od Keplera. Gymnaziální soubor Keplerova gymnázia v Praze založený v roce 1994 Markétou Světlíkovou. Vystoupením na letošním 75. JH se loučí se svou jedenáctiletou existencí.

DS Š.O.K. GYMNÁZIA JANA KEPLERA PRAHA

PIERRE HENRI CAMI: CAMISUTRA ANEB POLOHY ABSURDITY

Výrok poroty

**Náchodské prima sezóny 2004
(doporučení na 1. místě na JH 2004)**

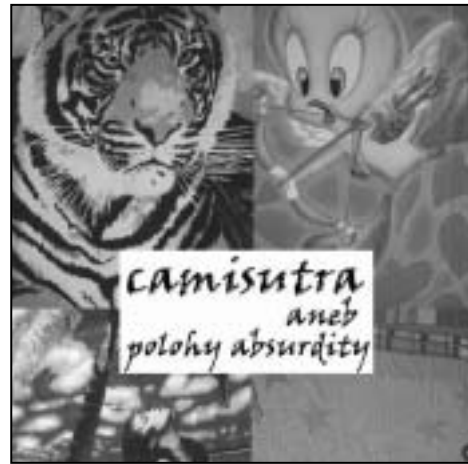
**Markéta Hoskovcová,
Štěpán Filčík a Josef Tejkl**

Nápaditá adaptace, dnes již klasických mikrodramat Pierra Henri Camiho. Přes hlediště přicházejí dva sugestivně tančící dervišové, kteří jsou nejen součástí prvního příběhu, ale také oponou, předělem a hlavně zdrojem smrti, kdykoliv je jí třeba. Hraje se vším a jakkoliv – tělem, loutkami, předmětem, znakem, nadsázkou, emocí, agresí... Prostředky jsou pestré, ale účelné.

Scéně dominuje paraván, přes který se

přehazují (h)různé (velmi kýčovitě) osušky a jiné „hadry“ – scénograficky velmi účinné a k zvolenému stylu víc než vhodné. Před paravánem pak čtyři muži a dvě dívky představují čtyři různé polohy absurdity – mírně erotické vyprávění o Zeleném dítěti, Pátkově oběti, Kleštěnci z pralesa a Věnu chudé dívky, doprovázené integrující hrou na klavír, aby v závěru klavírista oznámil polohu (absurdity) pátou – zasloužený potlesk diváků...

Inscenace je to hravá i dravá (v některých místech možná až moc), takže se porota shodla na jediném zásadním otazníku, zda-li by někdy méně nebylo více. Inscenace je to také plná mnoha ne vždy zcela běžných nápadů, pevné konstrukce, jasného směru a chuti divadelně se „vyřádit“.



DS TYL RAKOVNÍK

PAVEL DOSTÁL A RICHARD POGODA

PODLE PŘEDLOHY MARKA TWAINA: PRINC A CHUĐAS

Vyjmuto z článku

Milana Schejbala

POPELKA Rakovník 2004:

Spíše chuďas...

**uveřejněného v časopise
Amatérská scéna 6/2004**

Nebývá častým jevem, že se na přehlídce takového významu, jakou Popelka Rakovník jistě je, objeví dvě inscenace totožného textového základu, navíc třicet let starého. (Poznámka redakce: DS Tyl Rakovník a Dostavníku Přerov.) Oba soutěžní soubory rozpoznaly, že dnes už nelze hrát tento text „jak leží a běží“, a oba ho přizpůsobily svému divadelnímu vidění a potřebám současného jeviště. Velkou devízou domácího DS Tyl Rakovník při jevištní realizaci titulu Princ a chuďas je bezpochyby enormní nasazení všech účinkujících, které dokáže překlenout i problematická či pateticky pojatá místa

předlohy a dodat jim pel autenticity. Šťastnou se jeví především redukce přespříliš mnohomluvného Dostálova textu a stejně tak hravá nadsázka, s jakou jsou pojaty postavy královského dvora. Nepodařilo se však dosud zcela jistiťně motivovat záměnu obou hlavních postav Edwarda a Toma. Jedním z rozhodujících přínosů v zásadě zdařilé inscenace je pak režijní přínos Aleiny Mutinské, která principem tzv. divadla na divadle, jenž tvoří šťastné rámování příběhu, důsledně tento přístup realizovala i ve scéně a kostýmech a umožnila hercům zachovat si přiměřený hravý odstup od ztvárňovaných postav a přitom nám sdělit jejich hlavní téma, aniž by sklouzly herecké kreace ke karikatuře či tzv. šarži. Z herecky velmi vybaveného kolektivu se daří zejména Jiřímu Sukovi v postavě Hendona (nejpříjemnější zážitek celého festivalu), ale i např. Libuši Roztočilové jako Bess, Ondřeji Lechnýřovi jako Tomovi a dalším. Výrazným kladem rakovnických je i hudební složka inscenace v tom nejširším slova smyslu.

A CO TAKHLE RÁPĚERKO



Mezi námi režiséry

Tenhle Klub, který obsadil prostory budovy církve adventistů sedmého dne, patří k nejstabilnějším jistotám Jiráskova Hronova. Probíhá už jeho třetí běh. Původně byl kurs koncipován na čtyři roky ve stylu někdejší Lidové konzervatoře, po prvních zkušenostech bylo jeho trvání prodlouženo na šest let. Na osmidenní setkání dvakrát do roka - jednou na Jiráskově Hronově a podruhé na Krakonošově podzimu ve Vysokém nad Jizerou - se tedy už poněkolkáté sjíždí stejná parta. Jsou mezi nimi už zkušení amatérští režiséři jako Jiří Macháček či Jana Kobesová z Prahy nebo Petr Vaněk z Polné, ale i ti, kteří se k samostatné režii zatím neodhodlali. „Parta se nemění, protože nemá smysl přibírat nikoho nového - narušila by se tak kontinuita práce. Ta jde od dramaturgie, praktické dramaturgie přes rozbor textu, analýzu textu, dramaturgickou koncepci, dramaturgicko-režijní koncepci až k samotné režii. My jsme teď už ve fázi přípravy praktické režie, režijní propedeutiky. Oni se poprvé dostávají přímo na plac, do dramatického prostoru. Mají vytvořit nějakou mizanscénu pomocí svých kolegů,“ prozrazuje Milan Schejbal.

A tak chvíli pozorují, jak taková práce probíhá. Je vidět, že tým už je sehraný, zakládá si na důkladnosti a kritickými poznámkami nešetří.

Skupina režisér + herci předvádí krátkou scénku v prostoru. A pak se diskutuje,



zkouší různé alternativy. Ukazuje se, jak je pro praktickou režii důležitý každý detail, správné rozestavení v prostoru. Jak se napětí mění podle toho, odkud kdo přichází, jak blízko sebe jsou herci při dialogu. Někdy stačí pootočení hlavy, drobné gesto, zaváhání, aby se změnil podtext situace. „Z hlediska dramatického příchod zleva do středu signalizuje velmi důležitý, oficiální příchod“ a „Střed - z hlediska prostoru - znamená, že si je člověk jistý sám sebou, nebo že jistotu hledá,“ upozorňuje lektor. „Jestliže člověk přichází zprava, získává najednou pohyb na jakési kradmosti, nepatřičnosti.“

Vyzkouší se několik scének - pro některou stačí jednoduchý prostor bez dveří, jiná potřebuje více rozčleněný sál s funkčními dvojími dveřmi. (Pavla Morávková: „Poděkujte za nás místnímu kazateli a správci panu Wurstovi za vstřícnost a otevřenost, za to, že nám dali k dispozici celý barák, místnosti i chodby. A že budeme moc rádi, když tohle místo dostaneme i příště.“) Některé kreace vzbuzují smích, jiné rozpaky, a na hlavu tvůrců se sypou nejrůznější zvědavé dotazy. Je na „režisérovi“, aby vše dovysvětlil. A v případě, že neuspěje, změnil původní verzi k větší srozumitelnosti.

Všichni tady vědí, že posledním dnem letošního Jiráskova Hronova práce nekončí, a už teď připravují další setkání. Takže zítra - oblíbené Palermo, a pak na Krakonošově podzimu nashledanou!

Jana Soprová

Milan Schejbal

Celý šestiletý kurs končí absolventským představením. Absolutorium spočívá v tom, že nakonec každý předvede všem ostatním výsledky své vlastní práce ve svých mateřských divadlech. Ti, co nemají mateřské soubory, nebo se budou chtít účastnit společné práce, se budou podílet na speciálně vytvořeném absolventském představení. První běh jsme zakončili inscenací mladého brněnského autora Romana Sikory Sodomagomora!, druhý běh koláž ze všeho, čím prošli za těch X let.

Kromě nás jsou přizváni na další disciplíny další lektori, např. Kateřina Fixová na dramaturgii, profesor Císař na přednášku z dějin a teorie divadla. Dále pozveme scénografy, a počítá se také s nějakou psychologí a kritickým seminářem. Je to zkrátka komplexní dlouholeté vzdělávání v oblasti divadelní praxe. Každé soustředění je věnováno jedné z disciplín divadelní stavby, od dramaturgie po praktickou režii.

Jana Soprová

3X PRO

nejmladší herce

ze souboru Tyl Rakovník
o tom, proč, jak a co hrají
ve hře Princ a chudáš

Jak to vidí Viktorka

Režisérka sháněla někoho malého do divadla. Tak jsem řekla, že tam chci, protože už jsem hrála v Modroočkově koťátko. No a baví mě všechno, a jde mi také skoro všechno. Alena nás chválila.

Jak to vidí Anetka

Hrála jsem v Modroočkově, bylo to dobrý, a tak jsem chtěla hrát i v něčem jiným a Alena mně tuhle hru vymyslela. Je o tom, že princ s chudášem si vymění šaty a vlastně ten chudáš je princ a princ je chudáš, takže se vše obrátí. Líbí se mi tam hodně a Alena nás taky vždycky chválí.

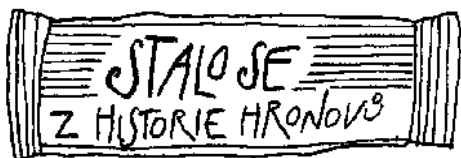
Jak to vidí Michal

Ta hra mě šíleně baví. Rád chodím do divadla a myslím si, že režisérka je snad také spokojená. S radostí chodím na zkoušky i na představení. Strašně rád hraju. My tři v tom hrajeme otrhánky.

Medailon

První české divadlo v Rakovníku se hrálo už v roce 1812. Do 18. září 1869, kdy podal pan Roch Lettl návrh, aby Spolek divadelních ochotníků přijal jméno národního buditele Josefa Kajetána Tyla, bylo sehráno celkem 156 představení. V roce 1872 pak byla založena Divadelní ochotnická jednota Tyl. Rakovníčtí dodnes na své tradice nezapomínají. Momentálně mají na repertoáru inscenace Z deníku kocoura Modroočka, Princ a chudáš, ...Bukowského a Kouzelnou noc. Zkoušejí Jirotkova Saturnina.

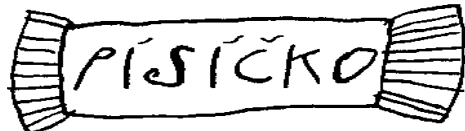




Nultý Jiráskův Hronov

28. září 1930 bylo slavnostně, představením Jiráskovy Lucerny, otevřeno Jiráskovo divadlo v Hronově. Připomínáme-li si v letošním roce 75 let Jiráskova divadla, měli bychom si vzpomenout i na lidi, kteří byli u jeho zrodu. Iniciativa vzešla z hronovského spolku divadelních ochotníků, ale pro vlastní stavbu bylo ustaveno „Družstvo pro postavení Jiráskova divadla v Hronově“, v jehož čele stál předseda spolku divadelních ochotníků dr. Rudolf Kudrnáč. Uvědomíme-li si, že město Hronov tehdy mělo zhruba 4 a půl tisíce obyvatel a spolek divadelních ochotníků asi 60 členů, musí nás udivit obrovská odvaha, se kterou se pustili do tak velikého díla. Jistě v tom hrála roli láska a úcta k Aloisi Jiráskovi, ale prakticky také osobní nasazení členů „Družstva“. Za mnoho věcí na stavbě ručili svým majetkem. Když s velikou radostí divadlo otevřeli, přibyla jim starost, co s divadlem po celý rok. Spásnou se ukázala myšlenka Maxe Lederera z Jaroměře, dr. Kudrnáče z Hronova a architekta Freiwalda (projektanta divadla), pořádat zde jednou za rok „Osłavy Mistra Aloise Jiráska“, které by spočívaly v tom, sehrát zde ochotnickými soubory z celé republiky několik Jiráskových her. Tento projekt byl úspěšný a v srpnu roku 1931 se konal 1. Jiráskův Hronov.

Ing. Miroslav Houštěk



O dobrých záměrech a jejich (ne)naplnění

Trocha sil ještě zbývá, ale barvy v tiskárně už se pryč nedostává, takže o páteční diskusi jen velmi stručně:

Téma **Interpretace** – záměr a výsledek – spojuje představení Don Juan prachatického ŠOSu a Don't Šajn a Pachýřovo hledání souboru Pachýř Pačejoř z Plzně. Obě inscenace mají podle prof. Císaře svůj jasný a zajímavý záměr. Don Juan je inscenován s velkou dávkou strojenosti a manýrismu, což je patrné jak v kostýmu a líčení, tak v „solistickém“ vystupování postav obračejících se z portálů přímo do publika. Toto pojetí prolomuje konvence klasicistního inscenování Moliéra. Nezvyklé je i použití hudby, která zní téměř nepřetržitě, často ale divák mate. Proti umělému, někdy až loutkovému světu, je postaven „svět ženskosti“ prostřednictvím sluhý Sganarela,

pokračování na straně 15

ZATÍM MĚ VÍC BAVÍ REŽIE

S Táňou Ajzitulovou o Něžné a o divadle vůbec.



Můžete se představit?

Je mi pětadvacet let, jsem režisérka a pracuji v Sankt Petěrburku - Petrohradě. Studuji u profesora Jurije Vasiljeva na Divadelní akademii a píšu dizertační práci o monodramatu.

Nechtěla jste být herečkou?

Ale ano, ale zatím mě víc baví režie, soustředit se na celek, ne jen na jeden výkon.

Povězte něco o svém divadle?

Jmenuje se TEATR SO-BYTIE – jde tady o slovní hříčku. Má totiž dva významy. Divadlo jako událost, ale také sou – žití nebo sdílení myšlenek a prostoru s diváky, s prostorem, s přáteli, s Bohem. Náš spolek je skupinou lidí naladěných na stejnou vlnu, kteří stejně myslí a pracovat společně je prostě baví.

Vyučujete na Hronově herecký trénink podle Stanislavského a Michaila Čechova. To jste probírali na škole?

Ne, zabývali jsme se jen klasickou metodou Stanislavského, znalosti o metodě

Michaila Čechova jsem získala od přítelkyně, která se jím zabývala. Navíc se mi líbí práce Antona Adasinského ze souboru Derevo. Ve všech těchto systémech se prolíná práce s vnitřní a vnější technikou, je dobré vyzkoušet různá cvičení a kombinovat je. To také při přípravě inscenace dělám, ne že bych to dodržovala důsledně, spíše se jednotlivými věcmi inspiroju.

Řeknete něco o vzniku inscenace Něžná?

Přišli za mnou herci z petrohradského profesionálního divadla, že by si chtěli udělat něco z Dostojevského a přinesli dva texty - Něžnou a Zločin a trest. Nakonec jsme začali pracovat na Něžné. Byl to dlouhý proces. Prokousávali jsme se tím dva roky. Setkali jsme se tu totiž s dosti složitým textovým materiálem, a abychom si text osvojili a navíc ho prožili, spolklo to spoustu času. Dostojevskij je velmi hutný spisovatel, a nejde tam vypustit ani slovo. Kromě toho to bylo dost dobrodružné zkoušení, protože za tu dobu jsme vystřídali sedm zkušebních míst. Nakonec jsme skončili v mužském klášteře, v podkroví, kde byl kulečník a všelijaké stroje na cvičení.

Hrajete tu inscenaci často?

Ne tak často, jak bych si přála. Tak jednou dvakrát měsíčně, a vlastně to finančně dotuju z výdělků, které mám v jiných divadlech. Kromě představení pro diváky jsme také hráli na dvou festivalech - festival Monokl je věnován monodramatu, ale naši hru o dvou lidech tam vzali, a pak Festival Stará Rus, který je věnován výhradně hrám Dostojevského.

Na kterých věcech teď pracujete nebo je už máte na repertoáru?

Mám teď tři věci - japonskou pohádku Jeho veličenstvo Aoi, O Kalifu a čápovi z Příběhů tisíce a jedné noci od Wilhelma Hauffa a teď připravuji Parfém Patrika Süskinda.

Jaké téma v divadle vás nejvíce zajímá?

Věčná témata - láska především. V tom je všechno.

Jana Soprová



VIDĚNO PATNÁCTI

Apron Halle Oci (An den Vater)	Racek	DK Č. Krumlov Vojna s Turkem	Johana Vaňousová	Malé divadlo Křemenu Mnich, kostra ...	ŠOS Prachovice Don Juan	Pachýř Pačejov Don t Šajn a ...	JAMU Brno Nemoc aneb ...	DS Karolinka Doma	Řeč Praha Pod Tatrou ...	Ústaf Brno Brna	Ty-štr Praha Mnoho povyku ...	Vostoš Praha Košíčan 3	dDD ZUŠ Dečín O lině a lakoném	
•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Sergej Fedotov
	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Štěpán Filčík
	•					•					•	•		Karol Horváth
•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Radmila Hrdinová
	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	Vladimír Hulec
•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Jaroslav Kodeš
	?		•	•	•	•	•		•	•		•		Václav Martínek
•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	Pavlaína Morávková
•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Pavel Purkrábek
•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Milan Schejbal
•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	Jana Soprová
•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Regina Szymiková
	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	Vladimír Zajíč
•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Ján Zavarský
	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	Vít Závodský

Vážení divadelníci,

festival končí a hustými řádky popsaný Zpravodaj má bohužel jen omezený počet stránek. A tak se stává, že se některé příspěvky nevejdou. Je nám to líto stejně jako vám. Tak bychom rádi alespoň ve zkratce připomněli zapálené divadelní nadšení, jejichž medailonky už nestihneme uveřejnit. Jedním z nich je pětasedmdesátník Václav Müller, nositel prestižních vyznamenání Zlatý Harlekýn a Zlatý odznak J.K.Tyla. V letošním roce vzpomínáme nedožitých osmdesátin režiséra Pavla Rímského, režiséra dnes neexistujícího Dělnického divadla Brno, který v historii JH zanechal své stopy. A do třetice si připomeňme paní Jarmilku Kupovou, která už bohužel není mezi námi. Byla rekordmankou Jiráskova Hronova - za život jej stihla navštívit 55x. Vzpomeňte si na ně, bez jejich obětavosti a nadšení by amatérské divadlo nemohlo existovat.

ZASLECHNUTO

... na organizačním štábu JH...

ve čtvrtek se uskutečnilo setkání zástupců organizátorů JH se zahraničními

hosty. Hosté vyjádřili svou spokojenost a uznání hronovské přehlídky a jmenovitě ocenili vstřícný a profesionální přístup technického personálu v divadelních prostorech.

letošního JH se zúčastnilo 367 účinkujících.

pana Zakopala by zajímalo, jak

pokračování ze strany 14

který je ženského pohlaví. Základní režijní záměr inscenace je zřejmý, výsledek ale není zdaleka přesvědčivý a vyvolává řadu otázek.

První část plzeňského představení je jasně čitelná - jde o svěbytný převod Dona Šajna do podoby počítačové hry, inscenované v rozporu mezi vyspělou elektronikou a podomácku poslepovanými úmyslně diletantskými rekvizitami. Druhá část pracuje s Borgesovou povídkou Averoesovo hledání. Problém geniálního arabského filozofa s překladem Aristotela divadelního pojmosloví proslavil ve svém eseji Umberto Eco. Tvůrci inscenace celým svým vystoupením kladou otázky společně s Averoesem: Jsme schopni rozpoznat divadlo? Jsme schopni soudit divadlo? Důsledná snaha podpořit téma záměrnou „nedivadelností“ ale v druhé části způsobuje, že text „nejde přes rampu“. Experimenty takového druhu mají vždy omezený divácký dosah, čas od času je ale užitečné otřást samotnými základy divadla, abychom hledali jeho pravý smysl.

Následná diskuse se zabývá už jen prachatickou inscenací, hledá a upřesňuje význam jednotlivých prvků její struktury. Potvrzuje ale, že záměr souboru zůstal ve svém výsledku nedotažený.

Na přání z pléna je další část debaty věnovaná představení studentů brněnské JAMU Nemoc aneb Moderní ženy. Moderátor Václav Špirit přibližuje posluchačům rakouskou autorku Elfriede Jelinekovou. Jak potvrzují i další lektori, právě v jejím nedramatickém textu zjevně koření problémy inscenace, která může zaujmout mnoha nápady, v zásadě ale řadu diváků nudí. Doc. Zavarský přičítá problém i na vrub inscenátorů, kteří podle něj k textu nezažili jasný postoj. Závěr debaty ovšem ukázal, že někteří diváci si v představení své téma našli, např. pro Štěpána Filčíka je obrazem současného člověka, který chce věřit (v nejširším slova smyslu), ale nemá čemu, staré víry zahrnuje a nové zatím neexistují.

jah-
(s omluvou za celotýdenní zkruslování
moudrých myšlenek)



se změnil mediální obraz JH za posledních 75 let. Pokud znáte někoho, kdo by se chtěl tohoto nelehkého úkolu zhostit, dejte nám o něm vědět.

„Napište do Zpravodaje pochvalu Zpravodaji JH.“

PhDr. Milan Strotzer



sobota 13. srpna 2005

9:00 – 13:00 - závěrečné schůzky K(n)MD

10:00 - Park Aloise Jiráska

Kouzelné dětské dopoledne
program pro celou rodinu s překvapením

10:00 – 12:30

Předvádění ukávek z práce seminářů

14:00 – 16:00 - Jídelna Hotelové školy

Problémový klub (PC)

14:00 (A2), 18:00 (B2), 20:15 (C)

Základní a umělecká škola

DS Poslední mravenec ZUŠ Žamberk
Johana Vaňousová: Vojna s Turkem

16:00 - Český rozhlas 1 - Radiožurnál

Radioklub - přímý přenos

16:00 (A), 20:00 (B) - Jiráskovo divadlo

DS TYL Rakovník

Jiří Kroc podle Marka Twaina:

Princ a chudáš

16:30 (B), 20:00 (A) - Sál Josefa Čapka

DS Š.O.K. Gymnázia Jana Keplera Praha

Pierre Henri Cami: Camisutra aneb Polohy
absurdity

19:00 - Čajovna Bílý drak

Shivanam (orientalrhythm)

Ridina Ahmed (etno-vokál)

Vašek Kořínek (Etno-vokál)

21:45 - Náměstí Čs. armády

Slavnostní ukončení 75. JH s ohňostrojem



TEXTONNIA
CZECH

ČESKÁ
SPORITELNA



Karel Tomas se loučí

Téměř po dvaceti letech odchází z oblasti amatérského divadla Karel Tomas z NIPOS-ARTAMA, neúnavný organizátor přehlídek a dílen amatérského divadla. Mezi vámi, divadelníky, není asi nikdo, kdo by jej neznal – ze Svitav, Vysokého, Šrámkova Písku či divadelních dílen v Šumperku. Kromě toho má lví podíl na úspěšně se rozvíjejících mezinárodních stycích jako pracovník českého střediska AITA/IATA. Všem vzkazuje: „Pokud se mnou máte nevyřízené účty, na Artamě a v České republice budu k dispozici do konce ledna. Soukromá e-mailová adresa tomasovi@cmail.cz bude fungovat i nadále.“ A tak – řekněme oblíbenou mezinárodní frázi – KEEP IN TOUCH!



Lucerna má sto let

Všichni ochotníci jsou srdečně zváni na oslavy 100 let od uvedení hry Aloise Jiráska Lucerna (1905 – 2005) do Hronova. 17. listopadu 2005 budou po celý den probíhat vzpomínkové akce. Nejprve se uskuteční slavnostní vernisáž výstavy Lucerna 100 let v Jiráskově divadle, poté bude následovat beseda o hře, její inscenační tradici a významu pro české divadlo. Odpoledne budou položeny květiny na hrob Aloise Jiráska na hronovském hřbitově a program završí slavnostní provedení Lucerny v podání členů ochotnických spolků z Hronova a okolí. Pražáci, pokud nestihnete, zajděte si alespoň na Lucernu do Národního divadla téhož dne!

POZOR! POZOR!

Důležité upozornění. **Příští Jiráskův Hronov** se bude konat o týden později, než je obvyklé, tedy ve dnech **10.-19. srpna 2006** (to platí pro seminaristy), pro ostatní začne **11. srpna**. Takže si to raději už teď запиšte do kalendáře nebo aspoň do paměti!!!

Veřejné prezentace

Zveme všechny účastníky Jiráskova Hronova na veřejné prezentace prací z letošních hronovských klubů, dílen a seminářů, které se budou konat v sobotu 13. 8.

10:00 – 10:30 prostor před Jiráskovým divadlem (v případě deště v Malém sále JD)
Ukázka tréninkové rozcvičky klubu Mgr. Reginy Szymikové J (jako Jevištní řeč)

10:30 – 11:30 Malý sál Jiráskova divadla (vchod vlevo schodů do JD)
Ukázka z klubu Doc. Mgr. Václava Martince VZ (jako Východ – Západ)

12:00 – 12:30 Sokolovna Ukázka z dílny Michala Hechta M (jako Mimus)



UPOZORNĚNÍ

Dopravní opatření

Dne 13.8.2005 od 20:00 do 23:00 hodin bude zcela uzavřena ulice T.G.Masaryka, Jiráskova a náměstí Čs.armády. Důvodem uzavěry je ukončení 75. Jiráskova Hronova ohňostrojem.

Žádáme řidiče, aby od 12:00 hodin neparkovali a neponechávali svá vozidla na náměstí, které bude ohraničeno a uzavřeno. Toto opatření je z bezpečnostních důvodů v rámci konání ohňostroje.

Dále vyzýváme řidiče, aby se řídili přechodným dopravním značením objížďky. Ve směru na Polici nad Metují bude objížďná trasa vedena ulicemi Kostecká, Padolí, Jungmannova. Na Žďárky se řidiči dostanou ulicemi Havlíčkova, Palackého a Jiřího z Poděbrad. Děkujeme za pochopení.

Parkovací plochy při sobotním ohňostroji: ulice Dvorská, starý park podél železniční trati, nádraží ČD, parkoviště u zimního stadionu a Freiwaldovo náměstí.

Roman Toušek a MP Hronov

ZPRAVODAJ

Zpravodaj 75. Jiráskova Hronova

Vydává organizační štáb

Šéfredaktor: Zuzana Vojtíšková

Redakce: Jana Soprová, Lenka Novotná, Vladimír Hulec, Michal Drtina

Výtvarník: Rostislav Pospíšil

Fotograf: Ivo Mičkal

Oficiální stránky festivalu:

<http://www.hronov.cz>

Tisk: KONICA MINOLTA HRADEC KRÁLOVÉ

Cena: 9,- Kč

Redakční uzávěrka: 13. srpna 2005 v 6:24h

Vychází: 13. srpna 2005 v 15:00h

Neprošlo jazykovou úpravou!!!